

F.t. 1. om elektriske stærkstrømsanlæg

Lovforslag nr. L 114. Fremsat den 29. januar 1980 af ministeren for offentlige arbejder

Forslag

til

Lov om elektriske stærkstrømsanlæg**Kapitel 1***Lovens formål*

§ 1. Formålet med loven er at tilvejebringe et så højt sikkerhedsniveau for forbrugere af elektricitet og elektriske apparater i hjemmene, på arbejdspladserne og andre steder samt ved produktion, transmission og distribution af elektricitet, som det under hensyn til faren ved benyttelse af elektricitet, den tekniske udvikling samt udviklingen i samfundet i øvrigt findes nødvendigt og ønskeligt.

Definitioner

§ 2. Ved *stærkstrømsanlæg* forstås: Elforsyningsanlæg samt alle tilsluttede installationer og brugsgenstande med så høj spænding eller så stor strømstyrke, at der kan opstå fare.

Stk. 2. Ved *elforsyningsanlæg* forstås: Offentlige eller private anlæg til produktion, transmission og distribution af elektricitet.

Stk. 3. Ved *elektrisk materiel* forstås: Maskiner, apparater og materiel af enhver art, der indgår i eller er beregnet til at indgå i stærkstrømsanlæg.

Stærkstrømsreglementet

§ 3. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter efter indhentet udtalelse eller indstilling fra elrådet i et stærkstrømsreglement bestemmelser om lovens administration samt om udførelse og drift af stærkstrømsanlæg, elektriske installationer og elektrisk materiel. I stærkstrømsreglementet kan endvidere fast-

sættes bestemmelser om udførelse og drift af andre anlæg i farlig nærhed af eller i forbindelse med stærkstrømsanlæg.

Stk. 2. Ministeren kan undtage visse grupper af stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel fra stærkstrømsreglementets bestemmelser.

Stk. 3. Ministeren kan bemyndige eltilsynet til på nærmere afgrænsede områder efter indhentet udtalelse fra elrådet at fastsætte nye bestemmelser og foretage ændringer i stærkstrømsreglementet.

Kapitel 2*Elrådet*

§ 4. Med henblik på at give særligt berørte persongrupper, myndigheder, erhvervs-kredse og forbrugere indflydelse på opretholdelsen og udviklingen af det elektriske sikkerhedsniveau i overensstemmelse med lovens formål, jfr. § 1, nedsættes et elråd, der skal bistå ministeren for offentlige arbejder ved lovens administration.

Stk. 2. Elrådet har følgende opgaver:

- 1) Rådet følger eltilsynets arbejde og behandler på eget initiativ spørgsmål, som det finder af betydning for det elektriske sikkerhedsniveau. Rådet kan udtale sig herom til ministeren for offentlige arbejder og direktøren for eltilsynet.
- 2) Rådet kan fremsætte forslag til nye bestemmelser i henhold til loven. Rådets udtalelse skal indhentes, forinden der udstedes bestemmelser, som rådet ikke selv har fremsat forslag til. Forslag til bestemmelser i henhold til bemyndigelse efter § 3, stk. 3, kan af rådet kræves fore-

lagt for ministeren for offentlige arbejder.

- 3) Rådet udtaler sig om enkeltsager, som ministeren for offentlige arbejder eller direktøren for eltilsynet forelægger for rådet.

Stk. 3. Rådet kan nedsætte arbejdsudvalg og kan indbyde særligt sagkyndige eller repræsentanter for særligt berørte interesser til at deltage i behandlingen af enkelte spørgsmål.

Stk. 4. Rådets sekretariatsforretninger udføres af eltilsynet, der bistår rådet med fremskaffelse af oplysninger, undersøgelser m. m. til brug for rådets arbejde.

Stk. 5. Ministeren for offentlige arbejder godkeder rådets forretningsorden.

§ 5. Elrådet består af en formand og 15 andre medlemmer, som udnævnes af ministeren for offentlige arbejder. Et medlem skal være en elektroteknisk sagkyndig med videnskabelig baggrund.

Stk. 2. Af de øvrige medlemmer udnævnes 12 efter indstilling fra henholdsvis Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, arbejdsministeriet, Dansk El-forbund, Danske Elværkers Forening, Elektroinstallatørernes Landsforbund ELFO, Elektronikfabrikantforeningen i Danmark, Forbrugerrådet, Foreningen af fabrikanter, grossister, importører og agenter i El-branchen, Grosserer-Societetet, Industrirådet, justitsministeriet og Statens Husholdningsråd. 2 medlemmer udnævnes blandt de ansatte i eltilsynet efter indstilling fra vedkommende forhandlingsberettigede personaleorganisationer.

Stk. 3. Elrådets medlemmer udnævnes samtidig for en periode af 4 år. Udtræder et medlem i løbet af en periode, udnævnes efterfølgeren for resten af perioden.

Stk. 4. Ministeren for offentlige arbejder kan inden udløbet af en periode fritage et medlem for hvervet efter anmodning fra den myndighed eller organisation, der har indstillet den pågældende, eller fra medlemmet selv.

Stk. 5. Direktøren for eltilsynet samt en repræsentant for ministeriet for offentlige arbejder deltager uden stemmeret i elrådets møder.

Eltilsynet

§ 6. Eltilsynet er et direktorat under ministeriet for offentlige arbejder. Eltilsynets opgaver er følgende:

- 1) at følge den tekniske udvikling med henblik på udarbejdelse af forslag til elektriske sikkerhedsbestemmelser i det omfang den tekniske udvikling og den øvrige udvikling i samfundet gør det nødvendigt og ønskeligt,
- 2) at bistå ministeren for offentlige arbejder og andre offentlige myndigheder i sager vedrørende elektricitetsspørgsmål,
- 3) at udstede bestemmelser i henhold til bemyndigelse fra ministeren for offentlige arbejder, jfr. § 3, stk. 3,
- 4) at påse overholdelsen af denne lov og loven om autorisation af elinstallatører samt af bestemmelser udstedt i medfør af disse love,
- 5) at meddele dispensationer efter bemyndigelse fra ministeren for offentlige arbejder,
- 6) at deltage i internationalt samarbejde om elektriske sikkerhedsspørgsmål og
- 7) at sørge for stærkstrømsreglementets bekendtgørelse og i øvrigt udøve informationsvirksomhed med hensyn til elektriske sikkerhedsspørgsmål.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder kan bestemme, at eltilsynets tilsynsopgaver, jfr. stk. 1, nr. 4, i nærmere angivet omfang og på nærmere angivne vilkår henlægges til anden offentlig myndighed, elforsyningsvirksomheder eller koncessionerede selskaber.

§ 7. Eltilsynet varetager endvidere kontrollen med elektrisk materiel og anvender i denne forbindelse betegnelsen: Danmarks elektriske materielkontrol (DEMKO). Materielkontrollens særlige opgaver er:

- 1) registrering af og kontrol med elektrisk materiel beregnet til brug i Danmark,
- 2) prøvning af elektrisk materiel med henblik på konstatering af dets overensstemmelse med stærkstrømsreglementets krav til sikkerhedsmæssig udførelse, samt
- 3) prøvning og certificering af elektrisk materiel efter begæring fra danske eller udenlandske erhvervsvirksomheder, institutioner eller myndigheder.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter nærmere bestemmelser om udførelsen af de i stk. 1 nævnte opgaver efter indhentet udtalelse fra elrådet.

§ 8. Udgifterne til prøvningsvirksomheden, jfr. § 7, stk. 1, nr. 2-3, dækkes ved afgifter for prøvninger og undersøgelser m. v. efter et af ministeren for offentlige arbejder godkendt takstregulativ.

Kapitel 3 *Tilsynets omfang*

§ 9. Ejeren eller brugeren af et stærkstrømsanlæg skal sørge for, at anlægget opfylder stærkstrømsreglementets bestemmelser.

Stk. 2. Eltilsynet kan pålægge en ejer eller bruger af et stærkstrømsanlæg på egen bekostning at lade foretage eftersyn af anlægget og kan fastsætte frister for udbedring af fejl eller mangler ved anlægget.

Stk. 3. Eltilsynet kan forbyde benyttelsen af et stærkstrømsanlæg, der ikke opfylder stærkstrømsreglementets bestemmelser. Eltilsynet kan afbryde elforsyningen til den pågældende forbrugerinstallation eller pålægge vedkommende elforsyningsvirksomhed at foretage afbrydelse, såfremt det anses nødvendigt for at sikre overholdelsen af forbudet.

§ 10. Eltilsynet kan i tilfælde, hvor forholdene gør det nødvendigt, stille særlige sikkerhedskrav, som afviger fra eller går ud over, hvad der er bestemt i stærkstrømsreglementet, eller stille krav om særlig mærkning eller særlig vejledning vedrørende stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel.

§ 11. Eltilsynet kan forbyde salg, udlevering, installation eller benyttelse af elektrisk materiel, der ikke opfylder stærkstrømsreglementets bestemmelser.

Stk. 2. Eltilsynet kan pålægge forhandlere af elektrisk materiel at tilbagetage materiel omfattet af forbud efter stk. 1 samt at tilbagekalde sådant materiel efter eltilsynets nærmere bestemmelse.

Stk. 3. Eltilsynet kan afkræve forhandlere af elektrisk materiel de oplysninger, der er nødvendige for at konstatere, om materiellet er i overensstemmelse med stærkstrømsregle-

mentets bestemmelser på tidspunktet for salg, udlevering eller installation af materiellet.

§ 12. Ejere og brugere af stærkstrømsanlæg samt fabrikanter og forhandlere af elektrisk materiel skal meddele alle oplysninger, som eltilsynet finder nødvendige for udøvelsen af de tilsynsopgaver, der omfattes af dette kapitel.

Stk. 2. Eltilsynets personale har mod forevisning af behørig legitimation uden retskendelse adgang til alle stærkstrømsanlæg samt til alle lokaler, hvor der fremstilles, forhandles, oplagres eller benyttes elektrisk materiel.

§ 13. Eltilsynets direktør og tilsynets ansatte må ikke uden ministerens for offentlige arbejders tilladelse deltage i nogen form for erhvervsvirksomhed vedrørende elforsyning eller vedrørende produktion, forhandling, installation eller reparation af elektrisk materiel, herunder som indehaver, bestyrelsesmedlem, ansat, rådgiver eller lignende.

§ 14. Udgifterne ved eltilsynets virksomhed dækkes dels af afgifter, som opkræves hos producenter og importører af elektricitet i forhold til deres kilowatttimeomsætning, dels af de i § 8 nævnte afgifter. Afgiftsbeløbenes størrelse og fordeling fastsættes på de årlige bevillingslove.

Kapitel 4 *Elforsyningsanlæg*

§ 15. Ved indgåelse af frivillig aftale mellem en elforsyningsvirksomhed og en ejer eller bruger af en fast ejendom om afståelse af rettigheder i forbindelse med udførelse af et anlæg til brug for den offentlige elforsyning kan fastsættelsen af erstatningen for afståelsen henvises til afgørelse ved en voldgiftsret, hvor hver af parterne vælger en voldgiftsmand. Såfremt der ikke kan opnås enighed mellem voldgiftsmændene, træffes afgørelsen ved kendelse afsagt af en opmand udpeget af præsidenten for vedkommende landsret.

Stk. 2. Erstatningens fastsættelse kan af hver af parterne ved begæring fremsat overfor opmanden inden 4 uger fra kendelsens afsendelse indbringes for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden

ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder § 26 i nævnte lov tilsvarende anvendelse.

§ 16. Når almenvellet kræver det, kan ministeren for offentlige arbejder efter indhentet udtalelse fra elrådet tillade, at der til anlæg for produktion, transmission og distribution af elektricitet iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 2. Ekspropriation i henhold til stk. 1, kan ske til nyanlæg, til udvidelse og ændring af bestående anlæg, til sikring af sådanne anlægs fortsatte beståen, til nødvendige supplerende foranstaltninger, samt af hensyn til udnyttelse, betjening, sikker funktion og hensigtsmæssig drift af nævnte anlæg, herunder f. eks. til kraftværker, transformerstationer, omformerstationer, lagerpladser, affaldspladser samt over- og underjordiske ledningsanlæg med tilhørende master og andet tilbehør.

§ 17. Såfremt der i forbindelse med udførelse eller drift af et elforsyningsanlæg opstår forstyrrelser for bestående stærkstrøms- eller svagstrømsanlæg, skal elforsyningsvirksomheden træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at undgå forstyrrelserne, eller godtgøre udgifterne ved foranstaltninger, som andre har måttet træffe i den anledning.

Stk. 2. Såfremt der ikke kan opnås enighed mellem de berørte parter om, hvilke foranstaltninger, der er nødvendige eller hvorledes udgifterne skal fordeles mellem parterne, kan hver af parterne, i det omfang spørgsmålet ikke kan finde sin afgørelse under en ekspropriationssag, jfr. § 16, forlange sagen afgjort af et nævn. Nævnet består af tre medlemmer, af hvilke ministeren for offentlige arbejder for hver enkelt sag udpeger et medlem, der fungerer som formand, og parterne udpeger hver et medlem. Omkostningerne ved nævnsbehandlingen afholdes af parterne efter nævnets bestemmelse.

Stk. 3. Ministeren for offentlige arbejder kan efter forhandling med energiministeren bestemme, at et elforsyningsanlæg ikke må udføres eller sættes i drift, forinden de i stk. 1, nævnte foranstaltninger er gennemført.

§ 18. Ved fremføring af elforsyningsledninger over eller under vej- eller jernbanearealer skal elforsyningsvirksomheden give underretning til vedkommende vej- eller jernbanebestyrelse senest 4 uger inden arbejdets påbegyndelse. Såfremt der ikke opnås enighed om ledningsanlæggets udførelse eller om vilkårene for dets tilstedeværelse, kan hver af parterne indbringe spørgsmålet for ministeren for offentlige arbejder.

Stk. 2. Nødvendiggør udførelsen af et ledningsanlæg afståelse af vej- eller jernbaneareal, herunder til anbringelse af master eller lignende, eller medfører anlægget andet økonomisk tab for vejens eller jernbanens ejer, kan vej- eller jernbanebestyrelsen forlange spørgsmålet behandlet som en ekspropriationssag efter reglerne i § 16.

§ 19. Den, der driver et elforsyningsanlæg skal erstatte den skade på person eller gods, som forvoldes af anlægget, medmindre det oplyses, at skadelidte selv forsætligt eller uagtsomt har medvirket til skaden, eller at skaden ikke kunne have været afværget ved den agtpågivenhed og omhu, som driften af et elforsyningsanlæg kræver.

Stk. 2. Kan skaden hidrøre fra flere elforsyningsanlæg, hæfter alle de anlæg, for hvilke det ikke kan bevises, at skaden umuligt kan være forårsaget af dem, solidarisk over for den skadelidende. De skadevoldende anlæg hæfter i mangel af anden overenskomst lige for betaling af erstatning.

§ 20. Elforsyningsvirksomheder må ikke gøre tilslutning til forsyningsnettet og forsyning til forbrugerne afhængig af strengere sikkerhedskrav end dem, der er fastsat i stærkstrømsreglementet eller i anden af ministeren for offentlige arbejder med hjemmel i denne lov fastsat bestemmelse, eller af eltilsynet i medfør af § 10.

Kapitel 5

Administrative bestemmelser

Tavshedspligt

§ 21. Myndigheder og personer, der udfører opgaver efter kap. 2 og 3, samt enhver, der iøvrigt yder bistand hertil, er underkastet

tavshedspligt efter borgerlig straffelovs § 152 og § 264 b.

Stk. 2. En ansat i eltilsynet må ikke over for ejeren eller brugeren af en elektrisk installation oplyse, om et tilsynsbesøg foretages som følge af en klage.

Klageadgang

§ 22. Eltilsynets afgørelser kan indbringes for ministeren for offentlige arbejder inden 4 uger efter at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. Rettidig klage har opsættende virkning undtagen i tilfælde, der omfattes af § 9, stk. 3, og § 11, stk. 1 og 2.

Stk. 3. Når særlige grunde taler for det, kan ministeren behandle en klage og tillægge denne opsættende virkning, selvom klagen først fremkommer efter udløbet af 4 ugers fristen.

Straffebestemmelser

§ 23. Med bøde straffes den, der:

- 1) overtræder § 20,
- 2) tilsidesætter vilkår for dispensationer

givet i medfør af loven eller i henhold til forskrifter udstedt i medfør af loven eller

3) undlader at efterkomme forbud eller påbud, der er meddelt i henhold til loven eller i henhold til forskrifter udstedt i medfør af loven.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Stk. 4. Forældelsesfristen for strafansvaret er 10 år.

Kapitel 6

Ikrafttræden m. v.

§ 24. Loven træder i kraft den 1. januar 1981. Samtidig ophæves lov nr. 169 af 11. maj 1935 om elektriske stærkstrømsanlæg.

§ 25. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft i Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Formålet med forslaget er at gennemføre en ændret organisation af de organer, der har til opgave at fastsætte og påse overholdelsen af bestemmelserne vedrørende elektriske sikkerhedsspørgsmål. I forbindelse hermed foreslås det at oprette et nyt direktorat – eltilsynet. Endvidere indeholder forslaget en modernisering og forenkling af bestemmelserne i den gældende stærkstrømslov.

Historisk udvikling

Stærkstrømsloven er en bemyndigelseslov, der bemyndiger ministeren for offentlige arbejder til at fastsætte de detaljerede sikkerhedsbestemmelser på alle områder vedrørende produktion, transmission og distribution af elektricitet samt vedrørende udførelse og anvendelse af elektriske installationer og apparater. Disse bestemmelser findes i stærkstrømsreglementet. Ved den første stærkstrømslov, lov nr. 77 af 19. april 1907, bestemtes det, at der som bistand for ministeren skulle oprettes en elektricitetskommission, bestående af en formand udnævnt af kongen og fire af ministeren udnævnte medlemmer, hvoraf de tre skulle være elektroteknisk sagkyndige og den fjerde jurist. Elektricitetskommissionen fik til opgave at udforme forslag til sikkerhedsbestemmelser i stærkstrømsreglementet og at holde dem ajour i overensstemmelse med den tekniske udvikling. Kommissionen fik også overledelsen af tilsynet med de særlig farlige anlæg, herunder elværkerne, samt med elektroinstallatørernes virksomhed. Endvidere tillagdes der ved loven kommissionen beføjelser til foretagelse af ekspropriation i forbindelse med etablering af elforsyningsanlæg.

I løbet af 1920'erne følte der et stigende behov for, at det offentlige kunne tage spørgsmål af teknisk-økonomisk art op til undersøgelse, forinden der blev etableret nye elværker eller foretaget udvidelser af eksisterende, med henblik på opnåelse af mere rationelle forsyningsforhold og dermed lavere elpriser. Dette var baggrunden for den revision af loven, som fandt sted i 1935, hvorved elektrici-

tetskommissionen blev omdannet til et elektricitetsråd og udvidet med repræsentanter udnævnt efter indstilling fra elproducenterne og for Industrirådet og Landbrugsrådet som repræsenterende elforbrugere samt med yderligere teknisk sagkundskab, nemlig en installatør og et medlem med indsigt i fabrikation af elmateriel. Ved lovrevisionen opstilles samtidig særlige kvalifikationskrav til de tre elektroteknisk sagkyndige medlemmer, som ministeren skulle udnævne, nemlig henholdsvis videnskabelig uddannelse, sagkundskab med hensyn til driftsledelse og maskinelle spørgsmål samt sagkundskab med hensyn til installationer og arbejdersisiko. (Sidstnævnte medlem har i praksis altid tilhørt ledelsen i Dansk El-forbund). I forbindelse med rådets nye opgaver med hensyn til at foretage teknisk-økonomiske undersøgelser vedrørende oprettelse eller udvidelse af elproduktionsanlæg fik rådet tillagt myndighed til at træffe afgørelser i tilfælde af grænsetvist mellem to eller flere elforsyningsanlæg.

Ved gennemførelsen af den nye elforsyningslov, lov nr. 54 af 25. februar 1976, overgik de økonomiske og planlægningsmæssige spørgsmål vedrørende elforsyningen til handelsministeriet (nu energiministeriet), og stærkstrømslovens bestemmelse om elektricitetsrådets kompetence i grænsetvistssager blev ophævet og afløst af elforsyningslovens § 14. Samtidig blev stærkstrømslovens ekspropriationsbestemmelser ændret, således at elektricitetsrådets ekspropriationsbeføjelser begrænsedes til anlæg under 50 kV, idet ekspropriationer til anlæg på 50 kV eller derover foretages efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Med hensyn til elektrisk materiel, der typisk benyttes af brugere uden særlig teknisk indsigt eller instruktion – dvs. det meste af de installationer og apparater, der bruges i boliger – blev der ved en ændring af stærkstrømsloven i 1928 indført en bemyndigelse for ministeren for offentlige arbejder til at forbyde salg, udlevering og benyttelse af materiel, der ikke var godkendt af og forsynet med et mærke fra et af ministeriet anerkendt prøv-

ningsudvalg. Et sådant prøvningsudvalg blev nedsat i 1930, bestående af medlemmer indstillet af elværkerne, fabrikanter og importører af elmateriel, elektroinstallatører og elektrikere, og udvalget indgik med ministeriets godkendelse aftale med Københavns Belysningsvæsen om udførelse af de forudsatte prøvninger på belysningsvæsenets laboratorium. Dermed dannedes institutionen Danmarks elektriske materielkontrol, DEMKO, hvis personale blev ansat under Københavns Belysningsvæsen, men hvis udgifter blev dækket fuldt ud gennem afgifter for foretagne prøvninger og udstedte godkendelser. I 1964 blev DEMKOs personale overtaget af staten, og samtidig flyttede institutionen fra belysningsvæsenet til lejede lokaler i Herlev. Foruden at foretage prøvninger og meddele godkendelser har DEMKO udarbejdet forslag til nye bestemmelser i stærkstrømsreglementet om udførelse og prøvning af elektrisk materiel, i det væsentligste på grundlag af deltagelse i det internationale standardiseringsarbejde på det elektrotekniske område. DEMKOs forslag behandles af elektricitetsrådet inden de forelægges for ministeriet for offentlige arbejder til godkendelse, og for at tilgodese samarbejdet mellem de to organer bestemtes det i 1970, at formanden for prøvningsudvalget skulle være den til enhver tid værende formand for elektricitetsrådet. I 1978 fastsatte ministeren for offentlige arbejder en forretningsorden for DEMKO, hvorved prøvningsudvalget – der herefter benævnes bestyrelsen – blev udvidet med repræsentanter for Forbrugerrådet, Statens Husholdningsråd og DEMKOs personale.

Baggrunden for lovrevisionen

Stærkstrømsloven er senest ændret ved lov nr. 269 af 8. juni 1977 med henblik på ændring af kontrolordningen for elektrisk materiel, således at den obligatoriske typegodkendelse af materiellet forud for markedsføringen afløses af en pligt til anmeldelse af nyt materiel samtidig med markedsføringen. I forbindelse med fremsættelsen af forslaget til denne lovændring bebudede ministeren for offentlige arbejder, at der i folketingssamlingen 1978–79 ville blive fremsat forslag til en mere omfattende revision af stærkstrømsloven, hvis anvendelsesområde efter gennemførelsen af elforsyningsloven næsten er helt begrænset til de teknisk-sikkerhedsmæssige spørgsmål. Ministeriet ville derfor overveje en ændret sammensætning af elektricitetsrådet, hvis nuværende sammensætning i høj grad tager sigte på rådets tidligere opgaver med hensyn til løsning af samarbejdsspørgsmål mellem elvær-

kerne. I den forbindelse ville det være naturligt at søge tilvejebragt en sammenlægning af elektricitetsrådet og DEMKOs prøvningsudvalg, idet de to organer nu i vidt omfang beskæftiger sig med opgaver af samme art. (Folketingstidende 1976–77 Tillæg A. Sp. 3265 ff).

Som anført ovenfor er det efter loven ministeren for offentlige arbejder, der fastsætter bestemmelserne i stærkstrømsreglementet og således bærer det parlamentariske ansvar for bestemmelsernes indhold på samme måde som for indholdet af andre bekendtgørelser, som udfærdiges i henhold til bemyndigelser i lovgivningen. Dette kompetenceforhold bør opretholdes, fordi det svarer til hvad der gælder med hensyn til fastsættelse af sikkerhedsbestemmelser på andre områder, f. eks. efter arbejdsmiljøloven, færdselsloven, luftfartsloven etc.

Ministeriets departement råder ikke over personale med elektroteknisk sagkundskab, og man finder derfor, at der i forbindelse med revisionen af loven bør ske en indpasning af elektricitetsrådets tekniske og administrative personale i det sædvanlige administrative system ved oprettelse af et direktorat »Eltilsynet«, hvis chef udnævnes af ministeren og er ansvarlig for sin embedsførelse over for ham.

Det må imidlertid anses for uhyre vigtigt, at de befolkningsgrupper, der i særlig grad berøres af de elektriske sikkerhedsbestemmelser, gennem deres organisationer får lejlighed til at fremkomme med indstillinger og forslag om indførelse af nye eller ændrede bestemmelser. Oprettelsen af et direktorat betyder derfor ikke, at de rådgivende og kontrollerende beføjelser, som elektricitetsrådet og DEMKOs bestyrelse hidtil har udøvet, kan undværes. Det foreslås derfor at oprette et nyt rådgivende organ, »Elrådet«, bestående af repræsentanter for de organisationer, hvis interesser berøres af loven, samt repræsentanter for forbrugerne. Under hensyn til de berøringsflader, der består mellem elektriske sikkerhedsspørgsmål og arbejdsmiljøspørgsmål, findes det hensigtsmæssigt, at også arbejdsministeriet udpeger et medlem af rådet.

Elrådet skal virke som rådgivende såvel overfor ministeren som over for eltilsynet og skal endvidere følge tilsynets administration. Rådets beføjelser skal sikres ved en lovbestemt pligt for ministeren og direktøren for eltilsynet til at høre rådet, forinden der fastsættes nye bestemmelser i henhold til loven.

Inden for de sidste ca. 10 år har der gang på gang været vanskeligheder i forbindelse med kontrollen med elektrisk materiel, idet DEMKO ikke har været i stand til at gennemføre de nødvendige

prøvninger uden betydelige ventetider for de fabrikanter og importører, der indsender materiel til registrering og godkendelse.

Efter indførelsen i 1978 af den nye kontrolordning, der tillader markedsføring af nye produkter uden at afvente resultatet af DEMKO's undersøgelser, indebærer de lange ventetider en risiko for forbrugernes sikkerhed, fordi mulighederne for at tilbagekalde allerede markedsført materiel forringes betydeligt, jo længere tid der går, inden en mangel ved materiellet bliver opdaget.

Endvidere er de lange ventetider til stor gene for erhvervslivet, bl. a. fordi markedsføringen af nye dansk- fremstillede produkter forsinkes, hvorved der indtræder en ugustigere konkurrencemæssig stilling både på det indenlandske marked og på eksportmarkedet.

Det må erkendes, at de lange ventetider i det væsentligste har skyldtes, at en løbende tilpasning af DEMKO's ressourcer til arbejdsopgaverne, vanskeligt har kunnet gennemføres på grund af de gældende bestemmelser for oprettelse af nye stillinger og ansøgning om bevillinger til statsinstitutioner. Der er imidlertid mellem ministeriet for offentlige arbejder og finansministeriet enighed om, at DEMKO's personalemæssige ressourcer fremtidig skal tilpasses mere smidigt til DEMKO's arbejdsmæssige behov, idet det fortsat forudsættes, at der opnås fuld indtægtsdækning for udgifterne i form af prøvningsafgifter og bidrag fra elforsyningselskaberne.

Med hensyn til de øvrige bestemmelser i loven bemærkes, at ekspropriationsbestemmelserne er blevet betydeligt forenklet. Siden ændringen af stærkstrømsloven i 1976, hvorved elektricitetsrådets funktion som ekspropriationsmyndighed blev indskrænket til anlæg under 50 kV, har der kun foreligget meget få ekspropriations-sager i denne kategori, og der synes herefter ikke at være noget behov for at opretholde særlige bestemmelser om ekspropriation til sådanne anlæg. I enhver sag, hvor en elforsyningsvirksomhed søger tilladelse til ekspropriation, skal der tages stilling til, om almenvellet kræver gennemførelsen af det pågældende anlæg, og da et sådant spørgsmål ikke altid vil kunne besvares alene ud fra teknisk-sikkerhedsmæssige synspunkter, vil det kunne være nødvendigt at indhente udtalelser fra energiministeriet, under hvis forretningsområde elforsyningsloven henhører. Selve ekspropriationsforretningerne udføres fremtidigt efter reglerne i lov om ekspropriation vedrørende fast ejendom, uanset hvilken spænding anlægget er bestemt for.

Bestemmelserne i den nugældende stærkstrømslovs § 12 om fastsættelse ved voldgift af erstatningen for afståelse af rettigheder over fast ejendom i forbindelse med etablering af elforsyningsanlæg opretholdes i en forenklet form. Bestemmelserne finder ofte anvendelse i praksis i tilfælde, hvor ejeren i og for sig er indforstået med det pågældende indgreb (anbringelse af master og ledninger, pålæggelse af servitutter m. m.), men hvor der ikke kan opnås enighed om den erstatning, der skal ydes.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Tidligere stærkstrømslove har ikke indeholdt nogen angivelse af formålet. Bestemmelsen angiver rammerne for de områder, hvor elrådet, jfr. § 4, stk. 2, nr. 1, og eltilsynet, jfr. § 6, stk. 1, nr. 1, skal følge udviklingen og tage initiativer. Bestemmelsen indeholder et principielt krav om en stadig forbedring af sikkerhedsniveauet. Der skal derfor løbende foretages en afvejning af de bestående risici på den ene side og de tekniske muligheder for at fjerne disse risici på den anden side. Ved denne afvejning skal der tages hensyn til den sideløbende udvikling i samfundet som helhed, idet det ikke er hensigten, at den elektriske sikkerhed skal tilgodeses i højere grad end andre områder hvor befolkningen har krav på sikkerhedsforanstaltninger (f. eks. arbejderbeskyttelses- og trafikikkerhed). Afgørelsen af, hvorvidt nye eller ændrede sikkerhedsbestemmelser er påkrævede, foretages i sidste instans af ministeren for offentlige arbejder. Ved bestemmelsen slås det tillige fast, at sikkerhedsforskrifterne i princippet gælder generelt, dvs. også på områder, der omfattes af arbejdsmiljøloven. Hensynet til det nødvendige samarbejde med arbejdstilsynet tilgodeses bl. a. ved, at arbejdsministeriet fremtidigt udpeger et medlem af elrådet.

Til § 2

Bestemmelsen er i realiteten uforandret i forhold til den gældende lovs § 1, men det er anset for praktisk at have en særlig definition af elforsyningsanlæg af hensyn til den særlige erstatningsregel i § 19, hvis anvendelse gennem mange års retspraksis er begrænset til skader forvoldt af sådanne anlæg.

Til § 3

Kravet om udtalelse fra elrådet inden udstedelse af bestemmelser i stærkstrømsreglementet er nyt,

men det har været fast praksis, at reglementsbestemmelserne er udfærdiget af rådet. Ministeren er dog ikke forpligtet til at følge rådets indstilling. Ministeren kan naturligvis også indhente udtalelser om forslag til nye bestemmelser fra andre, hvilket især vil forekomme på områder, hvor andre ministeriers lovgivning berøres.

Adgangen til at undtage visse stærkstrømsanlæg fra reglementet svarer til den nuværende § 2, stk. 5. Reglementet undtager i dag anlæg til jernbaner og sporveje, installationer og udstyr i skibe og luftfartøjer samt de fleste installationer og udstyrsgenstande i biler. Der foreligger ingen planer om at inddrage nogle af disse områder under reglementet.

Muligheden for at bemyndige eltilsynet til efter høring af elrådet at fastsætte bestemmelser i stærkstrømsreglementet tænkes udnyttet på områder, hvor reglerne er af rent teknisk art og ikke medfører større økonomiske konsekvenser eller konsekvenser for forhold, der henhører under anden lovgivning. Den tilsvarende adgang efter den nu gældende § 2, stk. 4, til at give sådan bemyndigelse til elektricitetsrådet er først indsat i loven ved ændringen i 1977 og er endnu ikke udnyttet.

Til § 4

Stk. 2, nr. 1-3. Elrådets opgaver er fastlagt på lignende måde som arbejdsmiljørådets, jfr. lov nr. 681 af 23. december 1975 § 66.

Stk. 2, nr. 1. Rådet følger eltilsynets arbejde på grundlag af de oplysninger, der gives det af direktøren, herunder statistiske oplysninger og redegørelser for principper og retningslinjer for rådeleds administration. Rådet skal derimod i almindelighed ikke tage stilling til enkeltsager. Direktøren kan dog forelægge konkrete sager for rådet eller dets udvalg, f. eks. i forbindelse med påtænkte ændringer i reglementet eller i den administrative praksis, eller i tilfælde hvor afgørelsen vil have vidtrækkende eller principiel betydning. I kraft af bestemmelsen om, at rådet på eget initiativ kan drøfte spørgsmål, som det finder af betydning for det elektriske sikkerhedsniveau, vil rådet i et vist omfang kunne forlange oplysninger og udtale sig om konkrete sager, som tilsynet har til behandling. Endvidere nævner bestemmelsen udtalelser til ministeren for offentlige arbejder. Udover rådets erklæringer over forslag til ændringer i eller tilføjelser til stærkstrømsreglementet tænkes der her på indstillinger om ændringer i selve lovgivningen eller om optagelse af nye opgaver inden for de givne rammer. Formuleringen indebærer, at rådet

ikke behøver at lade en henvendelse til ministeren passere direktøren for eltilsynet, selv om denne fremgangsmåde må formodes at være den sædvanlige. Udtalelser til direktøren for eltilsynet vil formentlig oftest være henstillinger om udarbejdelse af nye regler eller gennemførelse af en bestemt administrativ praksis af stærkstrømsreglementets bestemmelser.

Stk. 2, nr. 2, forudsætter en uændret fortsættelse af elektricitetsrådets hidtidige praksis med hensyn til fremsættelse af forslag til nye bestemmelser i stærkstrømsreglementet. Bestemmelsen i 2. punktum er til hinder for, at ministeren eller eltilsynet (i kraft af bemyndigelse i medfør af § 3, stk. 3) udfærdiger nye bestemmelser uden at kende rådets stilling og bestemmelsen i 3. punktum sikrer, at en eventuel uoverensstemmelse mellem rådet og tilsynet på et område, der er dækket af en bemyndigelse, finder sin afgørelse i ministeriet.

Stk. 2, nr. 3, tager sigte på sager, hvor ministeriet eller eltilsynet er hørt af andre myndigheder, og hvor elektriske forhold er berørt af f. eks. bygnings- og brandforskrifter, samt sager hvor konkrete tilfælde forelægges for eltilsynet af politimestre, elværker m. fl., f. eks. ulykkes- og brandsager. Endvidere vil høring af rådet være af betydning i sager, hvor der er klaget over eltilsynet, og hvor ministeriet ikke råder over den tilstrækkelige sagkundskab til at tage stilling til det fremførte.

Stk. 3, tager sigte på behandlingen af særlige opgaver f. eks. udarbejdelse af omfattende ændringer i og ajourføringer af stærkstrømsreglementet samt tilfælde, hvor udarbejdelsen af nye regler forudsætter sagkundskab fra kredse, der ellers ikke er repræsenteret i rådet, og hvor det vil være en fordel at der finder et samarbejde sted. Bestemmelsen åbner tillige mulighed for nedsættelse af mere permanente udvalg inden for rådets egen medlemskreds. Den nærmere procedure for nedsættelsen af arbejdsudvalg fastsættes i forretningsordenen.

Stk. 4, indebærer, at eltilsynet skal være elrådet behjælpelig med fremskaffelse af oplysninger til løsning af dets opgaver. Adgangen til at kræve foretaget undersøgelser, der medfører ressourceforbrug – f. eks. fra forskningsinstitutter eller konsulentfirmaer – er naturligvis begrænset af tilsynets bevillinger til sådanne formål.

Efter *stk. 5,* udarbejder rådet – eventuelt med bistand fra eltilsynet – et forslag til forretningsorden, som efter rådets vedtagelse fremsendes til ministeriets godkendelse. Ministeriet vil dels påse, at forslaget er i overensstemmelse med lovgivningen og forvaltningsretlige principper – herunder habilitetsregler, tavshedspligt m. m., dels bedømme

forslagets hensigtsmæssighed under hensyn til rådets funktion som bistand for ministeriet.

Til § 5

Af den foreslåede sammensætning af elrådet som et organ, hvori ret forskellige og til en vis grad modstridende interesser er repræsenteret med henblik på samarbejde om udarbejdelse af detaljerede sikkerhedsbestemmelser, følger det, at formanden dels må være uafhængig af de interesser, der i øvrigt er repræsenteret i rådet, dels må have grundigt indblik i de tekniske forhold på lovens område. Det er derfor vigtigt at sikre sig, at den person, der beskikkes til formand, nyder almindelig tillid hos dem, der indstiller medlemmer til rådet. Det må derimod anses for uhensigtsmæssigt i selve lovteksten at opstille specificerede krav til formandens kvalifikationer, da sådanne krav kunne tænkes at komme i vejen for udnævnelse af en formand, som alle parter i øvrigt kunne slutte op om.

Ved den foreslåede sammensætning af rådet er det hensigten at skabe repræsentationsmæssig balance mellem på den ene side forbruger- og arbejdstagerinteresser, herunder eltilsynets personale, og på den anden side erhvervmæssige interesser, herunder elværkerne. Arbejdsministeriets og justitsministeriets repræsentanter er begrundet i, at mange af stærkstrømsreglementets bestemmelser har nær forbindelse til arbejdsmiljølovgivningen og brandlovgivningen.

Den praktiske koordination mellem rådet, ministeriet og eltilsynet tilgodeses ved bestemmelsen i stk. 5 om, at direktøren for eltilsynet samt en repræsentant for ministeriet for offentlige arbejder deltager i elrådets møder uden stemmeret.

Bestemmelsen i stk. 4 om fritagelse af et medlem fra hvervet inden udløbet af beskikkelsesperioden tager bl. a. sigte på den situation, at et medlem ikke længere kan anses som repræsentant for den organisation, der har indstillet ham. Da det efter hensigten med rådet skal være organisationens opfattelse, som kommer til udtryk ved sagernes behandling, bør der være en mulighed for at udskifte et medlem, som ikke længere nyder den pågældende organisations tillid.

Til § 6

Bestemmelsen forudsætter en organisatorisk sammenlægning af elektricitetsrådets og DEMKO's personale til en enkelt institution under ledelse af en direktør udnævnt af ministeren for offentlige

arbejder. Afgørelser truffet af direktøren eller af tilsynets medarbejdere på hans vegne vil normalt kunne påklages til ministeren.

Til de enkelte bestemmelser i stk. 1 bemærkes:

ad 1): Overvejelserne af behovet for nye bestemmelser i takt med den tekniske udvikling forudsættes foretaget i nær kontakt med elrådet og de af rådet nedsatte udvalg.

ad 2): Der tænkes bl. a. på bistand i forbindelse med ekspropriationssager, sager om energispørgsmål samt sager om ulykker og brande, der forelægges af politiet, og hvor tilsynets behandling typisk vil bestå i undersøgelse af installationer og materiel.

ad 3): Som anført i bemærkningerne til § 3 tænkes tilsynet bemyndiget til at fastsætte bestemmelser af rent teknisk art og på begrænsede områder. Da det er et grundlæggende princip i loven, at der skal tilvejebringes størst mulig tilslutning fra de kredse, der især er berørt af sikkerhedsbestemmelserne, skal elrådet godkende forslag til bestemmelser omfattet af bemyndigelsen. Kan der ikke opnås enighed mellem rådet og tilsynet, forelægges spørgsmålet for ministeren til afgørelse.

ad 4): Bestemmelsen tager sigte på godkendelses- og tilsynsbeføjelser, som i dag udøves af elektricitetsrådet samt på DEMKO's virksomhed med hensyn til registrering, prøvning og markedskontrol vedrørende elektrisk materiel.

ad 5): Dispensationsadgang for elektricitetsrådet og DEMKO findes i dag i stærkstrømsreglementet, jfr. den gældende lovs § 2, stk. 4, 2. pkt. Den foreslåede bestemmelse forudsætter, at den anvendte dispensationspraksis på hvert enkelt område er tiltrådt af elrådet.

ad 6): Bestemmelsen medfører ingen ændring af den nuværende praksis, hvor den danske deltagelse i det internationale standardiseringsamarbejde koordineres af Dansk Elektroteknisk Komite.

ad 7): Stærkstrømsreglementet er ifølge en kongelig anordning fra 1924 undtaget fra den almindelige pligt til kundgørelse i Lovtidende. Meddelelser om ændringer offentliggøres i en række fagblade, og reglementet udsendes til interesserede efter en abonnementsordning, der administreres af elektricitetsrådet. Endvidere udsender elektricitetsrådet og DEMKO meddelelser om fortolkningen og administrationen af enkelte bestemmelser (ELRÅD-meddelelser, DEMKO-meddelelser). Endelig udarbejder elektricitetsrådet artikler til tekniske blade og tidsskrifter om rådets opfattelse vedrørende aktuelle emner på det elektrotekniske område. Den foreslåede bestemmelse forudsætter, at eltilsynet i visse situationer, hvor forholdene kræver det, udø-

ver informationsvirksomhed over for en videre kreds eller over for elforbrugerne i almindelighed. Sådant videregående informationsvirksomhed forudsættes tilrettelagt i samarbejde med Statens Informationskontor.

Bestemmelsen i stk. 2 tager navnlig sigte på udøvelse af lovens tilsynsbeføjelser med bistand af elforsyningsvirksomhederne – især for så vidt angår inspektion af såvel nyetablerede som idriftværende installationer.

For statens, privatbanernes og telefonselskabernes anlæg og installationer m. v. gælder efter den nuværende § 19, stk. 4, at de pågældende myndigheder og selskaber selv skal føre tilsyn med at lovens bestemmelser overholdes. Ved den her foreslåede bestemmelse forudsættes det, jfr. også bemærkningerne til § 9, at eltilsynets tilsynsbeføjelser omfatter såvel offentlige som private anlæg m. v. Det er hensigten, at tilsynet fortsat skal udføres af vedkommende myndigheder og selskaber, men nu under eltilsynets overopsyn.

Til § 7

Inddragelsen af Danmarks elektriske materielkontrol under eltilsynet vil ikke medføre væsentlige ændringer i institutionens nuværende arbejdsopgaver. Bevarelsen af navnet og dets forkortelse, DEMKO, må anses for praktisk i betragtning af, at institutionen er blevet kendt i offentligheden under denne betegnelse, og at navnet ligeledes er anmeldt til en række organisationer m. v. i forbindelse med det internationale samarbejde vedrørende prøvning og standardisering af elmateriel. I budgetmæssig henseende forudsættes DEMKO fortsat at skulle have sine egne driftskonti på finansloven og sit eget personalekema, idet der med henblik på løsningen af institutionens særlige opgaver er indrømmet den en særlig stilling med hensyn til personaleansættelse, materielanskaffelse m. m., jfr. de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Sammenlægningen af elektricitetsrådet og DEMKO under eltilsynet vil imidlertid muliggøre en lettere og hurtigere behandling af sager, der hidtil har været behandlet i begge institutioner og forelagt både for DEMKOs bestyrelse og elektricitetsrådet, f. eks. spørgsmål om nye bestemmelser i stærkstrømsreglementet, ulykkessager og overtrædelsessager.

Til § 8

Som anført i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er det forudsat, at udgifterne til prøvningsvirksomheden som hidtil dækkes fuldt ud af indtægter i form af prøvningsafgifter og bidrag fra elværkerne. Ved fastsættelsen af prøvningsafgifterne tilstræbes det at få disse til at svare til kostprisen for prøvningsarbejdet med tillæg af laboratoriets andel i administration, husleje og andre fælles udgifter.

Til § 9

Stærkstrømsreglementets bestemmelser har normalt ikke tilbagevirkende kraft, og bestemmelsen medfører derfor ikke umiddelbart nogen pligt til at ændre installationer m. v. i overensstemmelse med de ændringer, der foretages i reglementet i takt med den tekniske udvikling.

Bestemmelsen gælder også offentlige anlæg, jfr. bemærkningerne til § 6, stk. 2, og indebærer i forhold til den nugældende § 2 a, stk. 1, en præcisering af tilsynsbeføjelserne. Der tages især sigte på tilsyn med farlige installationer i boliger, virksomheder og på arbejdspladser. Tilsynsvirksomheden vil for størstedelens vedkommende blive udøvet af elforsyningselskaberne efter bemyndigelse i medfør af § 6, stk. 2. For tiden foretager elværkerne efter en aftale med elektricitetsrådet stikprøvevis undersøgelse af ca. 10 pct. af alle nye installationer (anlægstilsyn). Med hensyn til kontrol af idriftværende installationer (driftstilsyn) er indgået aftale mellem elektricitetsrådet og Danske Elværkers Forening om elværkernes administration af en ordning, hvorefter installationer, der typisk er særligt udsat for overlast, eller hvor fejl kan medføre særlig stor risiko for person- eller brandskade, skal efterses af en autoriseret installatør hvert femte år. Elværkerne skal ifølge aftalen, der forventes at træde i kraft i løbet af 1980, foretage stikprøvevis kontrol med ca. 10 pct. af disse eftersyn. Tilsynet vil bl. a. omfatte landbrugets driftsbygninger, snedkerier og tømrerværksteder, teatre og biografer m. m., benzin- og olielagre samt en række industrier, hvor der er særlig brand- eller eksplosionsfare.

Til § 10

Tilsvarende bestemmelse findes i stærkstrømsreglementets afsnit 1, § 17. Lempelse af stærkstrømsreglementets krav kan ske ved dispensation efter bemyndigelse fra ministeren for offentlige arbejder, jfr. forslagens § 6, stk. 1, nr. 5.

Til § 11

Bestemmelserne i stk. 1–3 svarer til den nugældende lovs § 2 a, stk. 2, henholdsvis nr. 4, 6 og 5.

Til § 12

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 2 b, stk. 1, og tager især sigte på oplysninger til brug ved prøvning og registrering af elmateriel, men omfatter tillige f. eks. oplysninger til brug for tilsynet med elforsyningsanlæg, samt til brug for den stikprøvekontrol med elektrisk materiel, som udføres på fabrikanternes lagre samt hos grossister, importører og detailhandlere (markedskontrol). Bestemmelsen i stk. 2 svarer til den nugældende lovs § 2 b, stk. 2.

Til § 13

Bestemmelsen er ny. Det findes nødvendigt at understrege tilsynets neutrale og uafhængige stilling dels over for forbrugerne, dels over for erhvervsvirksomheder, der skal kunne have tillid til, at fortrolige oplysninger om tekniske og kommercielle forhold ikke misbruges.

Til § 14

Bestemmelsen svarer til den nuværende lovs § 2 d.

Til § 15

Bestemmelsen svarer til den retstilstand, der eksisterer efter den nugældende § 15, stk. 3, men udvider den til også at gælde anlæg under 50 kV, idet denne grænse med hensyn til de forskellige ekspropriationsprocedurer foreslås ophævet, jfr. forslagens § 16. I selve voldgiftsproceduren tilsigtes ingen reelle ændringer i forhold til den nugældende § 12. Med hensyn til beskikkelsen af opmændene synes der ikke at være grund til at lade ministeren for offentlige arbejder beholde denne beføjelse, som i praksis er en ren formalitet. Opmændene har i en lang årrække været landsdommere.

Til § 16

Efter at der ved lov nr. 56 af 25. februar 1976 blev foretaget ændring af stærkstrømslovens ekspropriationsbestemmelser, således at ekspropriationer til anlæg på 50 kV og derover altid skulle ske efter den almindelige lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, har det vist sig, at behovet for ekspropriation til anlæg under 50 kV har været ganske ringe, og der ses derfor ikke at være grund til at opretholde en sær-

lig ekspropriationsprocedure for sådanne anlæg. I forbindelse med behandlingen af ansøgninger om ekspropriationstilladelse vil ministeriet for offentlige arbejder i fornødent omfang forhandle med energiministeriet, for så vidt der indgår spørgsmål af principiel betydning for elforsyningen.

Til § 17

Bestemmelsen svarer i hovedsagen til den nugældende lovs § 4. Siden der i 1965 ved frivillig overenskomst mellem de typiske parter i sådanne sager – elværkerne, telefonselskaberne, post- og telegrafvæsenet samt stats- og privatbanerne – blev nedsat et særligt »nærføringsudvalg« til bl. a. at afgøre tvister vedrørende de omhandlede spørgsmål, har der kun forekommet en enkelt nævnssag, nemlig i et tilfælde hvor nogle ledninger bevirkede forstyrrelser på et radiofyrt, tilhørende luftfartsvæsenet. Der må fortsat forekomme at være behov for bestemmelsen om nævnbehandlings (voldgift) i sådanne sager. Beføjelsen i den nugældende § 4, stk. 3, for nævnet til at stoppe udførelsen eller idriftsættelsen af et elforsyningsanlæg bør dog i betragtning af de offentlige hensyn, der typisk vil være involveret, overgå til ministeren for offentlige arbejder i samråd med energiministeren, under hvis forretningsområde elforsyningsspørgsmålene henhører.

Til § 18

Bestemmelserne svarer til den gældende lovs § 9. Ændringerne er kun af redaktionel art.

Til § 19

Bestemmelserne svarer til den nugældende lovs §§ 6 og 8, idet det dog præciseres, at bestemmelsen kun finder anvendelse på elforsyningsanlæg. Bestemmelserne i den nuværende lovs § 7 om erstatningernes omfang må anses for overflødige på baggrund af den retspraksis, der har udviklet sig i erstatningssager.

Til § 20

Bestemmelsen svarer til den nugældende § 2, stk. 3.

Til § 21

Bestemmelsen er ny i stærkstrømsloven, men findes tilsvarende i arbejdsmiljølovens § 79. Hemmeligholdelsespligten efter stk. 1 tager særlig sigte

på forretningshemmeligheder og andre oplysninger af konkurrencemæssig betydning.

Til § 22

Efter den nugældende lovs § 2 b, stk. 3, kan ministeren fastsætte regler om klageadgangen, herunder om, at visse afgørelser ikke skal kunne indbringes for ministeren. Begrænsningen var tænkt at skulle omfatte tekniske spørgsmål, som ministeren

ikke havde mulighed for at tage stilling til. Den foreslåede bestemmelse er formuleret under hensyntagen til den tilsvarende klageadgangsbestemmelse i arbejdsmiljølovens § 81. Efter den foreslåede oprettelse af et eltilsyn, der administrerer under ansvar over for ministeren, bør enhver afgørelse, truffet af eltilsynet, kunne indbringes for ministeren, og den nugældende mulighed for at begrænse klageadgangen bør derfor bortfalde.